

52

BRUNION

25

Rok 1939

Jan Chlebczyński og.

Abramski Aleksander 1905-1932 wuj. klas.
1949 Makowski

Achmatowicz Leon 1894-1923 dir. Baranowicz
niema i spina

~~Acht Abraham 1881-1906 Drohobycz~~
~~niema i spina~~

Adamski Adolf 1893, 1928 Białystok
niema i spina

Ajzykiewicz Izak 1904-1930 - ^{niema i spina 1949} dyrektor w. Baranowicz
Ambroszkiewicz Irena Aniela 1906-1929 oc. Białystok

Andrejew Leon 1911-1936 Brześć Bugski
1949 Gorzów

Andrzejowska Antonina 1887, 1917 ba. Rv. Warszawa
Warszawa

Arcechawski Kazimierz 1874, 1901 ^{og.} Viciniatgen
parostat

Bosiacki Michał 1912, 1937 og. Tomia
winnicy
Boszkiewicz Tadeusz ETR Maszów (1999)

Bregman Saloma 1897, 1932 dsier. Stouim
winnicy w spisie

Brennisenowa Hanna 1900, 1928 wion. Suwałki
winnicy w spisie

Breusda Chonia 1908 1933 Baranowice
winnicy w spisie
Breza Michalina 1908-1936 Bratysław

Brodowicz Zygmunt 1871 1895 wion. Chorosze
zmarł 15.5.1948r. (1949 parostat)

Brühl Władysław ur. w Międzyzdrojach 1913-1937 wion. Cieplice

Bryzman Herman 1890 1912 sporn. wion. Grodno
winnicy w spisie

Bujwid-Dziwillowa Helena 1899, 1925 gin. pot. Grodno
1949 Gdynia

Chassin Rachela 1885, 1912 mian. Białystok
niema w spisie

Chlewińska Irena 1904, 1929 Chorona
(1949 - Ormowska Reubertów)

Cholewa Antoni 1884, 1911 og. Choroszcz
Żeba podlitobok

Chomicz Helena 1900-1933 dziec. Białystok (1949)

~~Chomet Izidor 1897 1925 mian. Drohobycz
niema w spisie.~~

Ciszewski Bronisław 1909-1935 og. Białystok
niema w spisie

~~Chomet Zuzanna 1901, 1926 mian. Drohobycz
niema w spisie~~

~~Cohn Maksymilian 1882, 1907 og. Jurec~~

Cukierman Lew 1896, 1928 mian. Grodno
niema w spisie

~~Czyżewska Janina 1900, 1925 ucian. Drohobycz~~

Janina Szloma 1897, 1932 ucian. fin. Baranowie
niemia w spore

Janowski Mieczysław² 1909-1936 stolaryng. Białystok (1949)

Jąbrowski Kazimierz 1900, 1934 Grajewo
2 Kazimierzemu jęku 1900-1926 Zakopane
"drugim" 1902-1929 Warszawa } 1949

Jąbrowski Władysław 1903, 1935 og. Brańsk
już w spore 1949 i inne lata 1914, 1946 Radomski Podkasz

Jąbrowski-Dąbowski Julian 1885, 1933 og. Łapy
Liljebarg prw. Szaryn (1949)

Jereczynski Izrael 1909, 1935 Indura Grodno
niemia w spore

Jeremi Stanisław 1882, 1911 psych. Chorocz
niemia w spore

Duda Józef 1907, 1936 og. Wyp. klasow.
niema w spisie

Juda Antoni Władysław 1908 1937 renty. ETK 1949

Dworakowski Franciszek 1890 1921 mian. gin. Tomia
w 1949 inne lata 1890-1917 otolaryng. Tomia

Dzierkowiec Bolesław (1902-1934) og. Grajewo 1949

Jeszko Wacław 1901 1931 og. Zabudów
1949 inny rok ukończenia. 1932 itp. inna gin. Białystok

~~Efros Izrael 1891, 1916 pot. gin. Stowiszyn
Łódź (1949)~~

Ejnborn Fania 1897 1932 Białystok
niema w spisie

~~Eliasiewicz Zygmunt 1865, 1893 pot. Drohobycz
niema w spisie~~

Ellert Anna 1903-1932 dz. Białystok 1949
w spisie 1939 nie figuruje

Emilianowicz Stanisław 1907, 1932 Chorostek
niema w spisie

~~X~~ Fiedorowicz Konrad 1878, 1903 dir. Białystok
prokur.

Finkelsztein Gierasim 1884, 1913 unow. Białystok
nie ma w spisie

Finkiel Mojżesz 1892 1917 dir. Grodno
nie ma w spisie

Finkiel Gotda 1892, 1917 dir. Grodno
nie ma w spisie

Fiuto Ignacy Marian 1889, 1925 unow. Baranowice
nie ma w spisie. Poliska

Flis Razimierz ^{1871 1896} ~~1902, 1928~~ unow. Rudki
nie ma w spisie

Gawrze Jakub 1886, 1914 Łany Białystok
wzrost w spore

Gawrze Rubin 1909 1937 Baranowice
wzrost w spore

Gelbaum Marcin 1893, 1926 wewn. Siemiatyże
wzrost w spore

Gerlach Józef 1868, 1895 m. w. pol. Cuzilwo
wzrost w spore

Gerszumi Rachel 1878, 1904 gin. Grodno
wzrost w spore

grawinski Filip 1893, 1923 uem. Stomim
Radom /1949/

Gnarowski Włodzimierz 1903, 1930 ag. Ros. pow. Wołkwyk
guzów /1949/

Godynski Henryk 1909, 1937 ag. Białystok
prostat

Gogolewski Władysław 1900, 1929 uem. Białystok
wiczna w spisi

Gogoliński Ignacy 1902, 1929 uem. pow. Baranowice
de. Wólka
wiczna w spisi

Gojda Aron 1907, 1934 ag. Wołpa pow. Grodno

Goldin Aron 1905 - 1934 ag. Baranowice
wiczna w spisi

Gołoniński Jerzy /1900 - 1934/ gin. uem. Białystok 1943

Griszkiowa Mieczysław 1894, 1920 gin. Białystok
wizyta w sprawie

grochowski Antoni 1907-1934 og. Brzeń/B.
wizyta w sprawie

Grodziński Grzegorz 1898, 1927 lat. gin. Sokółów
wizyta w sprawie

Grodziński Izak 1895, 1919 gin. Augustów
wizyta w sprawie

Grubiński Mirosław 1907, 1936 Grodno
og. Zambrze (1949)

Grubsztajn Szymon 1898, 1924 chr. Suwałki
wizyta w sprawie

Grodziński Kazimierz 1895-1925 ok. Brzeń/B.
Białystok 1949

Grundland Beata 1894, 1927 niezg. dr. Zambrze
1949 Benedykt, latate same Wrocław

Grynberg Nison 1893, 1935 Białystok
winnicy w spisie

Grynstejn Jochen 1900 1935 Łomża. Pruski/B.

Leon
Gregonewski Jan 1873, 1899 wian. dz. Grodno
winnicy w spisie

Gula Józef 1892, 1923 wian. Grodno

Gurewicz Mojżesz 1884, 1914 wian. Białystok
winnicy w spisie

Gutman Esfir 1912, 1936 Białystok
winnicy w spisie

Winkow Włodzimierz 1884, 1912 niem. Sieniutgesi
polski

Hofenderki Nathan 1900, 1928 ag. Szczyrzyń pow. Grajan
Horodko Adam 1885-1917 ag. Poni/3 niema w spisi
1949 Kowstrie

1949 Hricenko Tadeusz Andrej 1889-1915 /gin. dir. Uys. maz.

Hryniewicki Roman 1898-1929 niem. dz. tapy 1949

Hryniewicz Stanisław 1902, 1929 przyb. Chorosze
niema w spisi

Hryniewicz - Klassowa Maria 1904, 1933 dz. niem. Suwałki
Gizycko / 1949

Imiotek Franciszek 1888, 1916 niem. Pruzana
niema w spisi

Jakimowska Chaja 1889. 1914 pot. gin. Hrusini

Jankowski Antoni 1903. 1932 ag. Ostroń
ag. Chodzież

Januszewicz Bolesław 1894. 1929 unum. pot. Tykocin
pot. Tykocin

Janiwicz Stefan 1896. 1925 unum. Sopotkinie. August
dir. Juraiki (1949)

Jegier Teodor 1899. 1928 unum. Małoryla pos. Brzeź
Kreki 1949

Jelska Janna 1888. 1914 unum. Parnalbie 1949

Jewicz Borys 1915. 1945 unum. Bielek Podl. 1949

Jedrzejek Antoni 1900. 1927 unum. Kajańska
ag. Bydgoszcz (1949)

Joffe Iruł 1890. 1922 unum. Brzeź/B. (1939)

Jordajski Izak 1887. 1913 unum. Łowia
wizna w gminie

✓

Jossem Abram 1894, 1925 niem. Bielsk-Podl.
niema w sprawie

Jossem Rachela 1899, 1933 Bielsk Podl.
niema w sprawie

Jurek Czesław 1909, 1939 sporn. Łomża 1949

Jurkowski Jerzy 1901-1926 niem. Pruski/B. (1939)
Poznań 1949

Jurkowski Konrad 1898, 1925 niem. Grodno
niema w sprawie

Kaczenbogen Ischok 1905, 1932 niem. ^{prze. Bielsk Podl.} Ławno
niema w sprawie

Kacnelson Mojżesz 1884, 1911 Kira. niem. Białystok
niema w sprawie

Kaczyńska Wanda Maria 1912-1936 / reutg. Łomża 1949

Kadziński Paweł 1874-1912 niem. Janów Pol.
Ostrołęka woj. mazurskie 1949
prze. Drohiczn 1939

Kanclerz Stanisław 1855, 1880 drier. now. Tomza
wieża w spisie

Kapłiniński Paweł 1909, 1933 og. Skidel pow. Grodno
wieża w spisie

Kapitan Alojz 1886, 1912 now. Przysztybek
wieża w spisie

Kapitan Leon 1906, 1931 og. Baranowice
wieża w spisie

Kapitanowa Marianna 1896, 1926 drier. Pielsk Podl.
wieża w spisie

Karłowicz Antoni 1884, 1917 gin. Ostrow Wlkp.
prezydent

Kerzman Józef ^{1897 1923} ~~1889, 1916~~ okr. Białystok
wieniec w sprawie

Kieszkiewicz Włodzimierz 1885-1913 gin. Polesie n/B
wieniec w sprawie

Kietbinski Adam 1894, 1924 okr. Grodno
wieniec w sprawie

Killer Marian Józef 1918-1941 now. 1947 og. ETR - 1949

Klaucki Aron Mojżesz 1894, 1927 now. Ostrołęka
wieniec w sprawie

Klementyński Nochim 1906, 1933 og. Białystok
wieniec w sprawie

Kimmel Mendel 1893, 1931 ptoł. gin. Polesie n/B
wieniec w sprawie

Kirsztajn Chaim 1893, 1923 now. Wysz. Litewskie pow. Bn/B
wieniec w sprawie

Kłosz-Sienokosowa Nadzieja 1891, 1914, now. Baranów
wieniec w sprawie

Klekowski Jacek 1901-1928 was. Polesie n/B.
1949 Sierńciewice

Klementyński Nochim 1906, 1933 og. Białystok
wieniec w sprawie

Knyżyński Abel Kaban Abram 1906, 1933 og. Białystok
1949 ~~og.~~ Knyżyński Abram 1908-1933 Szerecin

Kolasa Leokadia 1916-1940 now. wies. Lisse pow. Ostrołęka

Kołodziejczyk Emilia 1901, 1931 now. Ostrołęka
wieniec w sprawie

Kokiński Wilhelm 1889, 1916 Laryng. Polesie n/B.
wieniec w sprawie

Kosiński Andrzej 1890, 1916 numer. Białystok
mieca w spise

Kossowicz Dariusz 1906, 1935 numer. patorz, Kolno
mieca w spise

Kossakowski Dariusz 1902-1929 numer. Michalów
forstat

~~Kossobudzki Krzysztof Dariusz 1902, 1929 og. Brzezina
mielka, pod. Godek~~

~~Kossakowski Dariusz 1902~~

Kotwa Zygmunt - - psych. Siemak
1949/1906-1934) og. Łódź

Konaleruk Jerzy 1898, 1929 numer. Jedwabie
Wrocław (1949)

Kruh Izidor 1905, 1932 og. Białystok
niema w sprawie

Krupnik Izak 1911, 1935 og. Piaski. uw. Wołkowyż
niema w sprawie

Kryniski Leon 1888, 1913 uwon. Białystok
niema w sprawie

Krzywicki Języ 1892, 1927 uwon. Grodno
1949 Jężycki Stanisław uw. Szum

Kurliński Adam 1895, 1923 uwon. Ostrołęka
niema w sprawie

Kulesza Witold 1891, 1917 uwon. pol. Włocławek.
Liany Paweł og. Ostrołęka. 1949

Latała Kacper 1892, 1922 Tomia, 33 p.p.
niema w sprawie

debenqarc Szlama 1903, 1928 now Brzeź i B.
niema w sprawie

Lenartowicz Michał 1875, 1904 now. Grodno
niema w sprawie

Leoszo Lucja ¹⁸⁹⁸ 1898 1925 dz. Soboty wys. chaz. 1949

Leszkowicz Józef 1896, 1926 now. Lwów.
niema w sprawie.

Lew Naum 1909, 1935 ag. Siemiatycze
niema w sprawie

Lewinbuk Zelig 1909, 1931 ag. Baranowice
niema w sprawie

Lewitt Józef 1882, 1910 now. Białystok
Praduty 1949

Lewitt Kazimierz 1896, 1924 chr. Białystok
pożarokas

Leupawicz Herman 1901, 1931 chr. Baranowice
niema w spisie

Liberman Wolf 1911, 1935 og. Rajgod pow. Grajewo
Lima, Władysław Warszawa / 1949

Litrowicz Mordech 1897, 1924 chr. Pniewi n/B.
niema w spisie

Lichtenszkeja Efraim 1906, 1932 Krynki pow. Grodno
niema w spisie

Lichtenszkejnowa-Syrkin Klara 1907, 1931, Krynki pow. Grodno
niema w spisie

Lichter Wolf 1887, 1927 chr. Łomża
niema w spisie

Zatacz Antoni 1893, 1917 niem. Suchowola, Łódź
niema w spisie

Zawynawicz Maria 1892, 1922 niem. Białobłazów, Bolesław
1949 fin. niem. Bocki, Bolesław ^{Pod.}

Zobryc Bernard 1862, 1894 niem. Łowicz
niema w spisie

Zopatto Konstanty 1896, 1925 niem. g. Baranów
niema w spisie

Zosi Jęży 1905, 1932 ogł. Łyski, pow. Wątkowsk
niema w spisie

Zotyż Rudolf 1895, 1920 niem. Grodno
Subatki 1949

Majewski Stanisław 1875, 1904 niem. lat. wys. chem
porosty 1949

Majzel Patko 1891, 1925 chr. chr. Tur. Tur. per now
waga wysk
nie ma w spisie

Makowski Aron 1907, 1936 ag. Sokoty pow. Hys. Mak
nie ma w spisie

Malesiński Wincenty 1896, 1929 niem. Baranowice
nie ma w spisie

Malinowski Tadeusz 1904, 1934 Miasteczko
1949 Gliwice

Chasiakówna Laręsa 1903, 1934. Cherson
1949 Chaliżewskaja Maciukiewicz. KOTO 1949

Chatkowski Olgierd 1898, 1931 og. Grodno
Łódź 1949

Chayner Chajżesz 1896, 1926 ^{mem.} Biał. Łomża
niema w spisie

Mazurkiewicz Karol 1908 1936 ^{dir.} Litwinatycki 1949

Merkes Abraham 1886, 1912 mem., prof. Łomża
niema w spisie

Mertz Witold 1893, 1925 dyr. Bielsk. Poehl.
niema w spisie

Mordasewicz Wacław 1870, 1897 chir. Wołkowysz
chir. Pszczółki pow. Gdaiński 1949

Morawski Kausad 1883-1910 urol. Brzeń/B
1949 2^{ic} imię Aleksander Porzani

Moroż Bronisław 1891, 1929 neurol. Sejny
ag. Suwałki 1949

Moroż Wiktor 1899-1927 chir. Baranowice

Morozowicz Przemysław 1890, 1916 dzieł., neurol. Suwałki
Mostowłajski Chaję 1892-1926 kar. Brzeń/B Niemca w Warszawie
nie ma w Warszawie

Moszyńska Józefa 1894-1919 gin. prof. ETK-1949

Mozesson Josef Sewer 1884, 1914 neurol. Ostrowiec
Niemca w Warszawie

Mroz Wacław 1910-1939 chir. Łapy (1949)

Mular Kazimierz 1903, 1928 neurol. Międzybóże
płuc. Kraków 1949

Muraszko Konstanty 1910, 1935 ag. Wierzyn p.
ag. Nibork 1949 Suwałki.

Mysłowski Stanisław 1900, 1926 pediatr. Grodko
Niemca w Warszawie

Neczaj-Nruxewicz Jarostaw 1899, 1928 psych.
Lydwanowicz Krzysztof H (Krzyszowice) 1949 Jurek p. Augustów
Warszawa

Nejman Desanel 1890, 1915 niem. Grodno
niema w spisie

Nejmiński Florian 1879 1906 kmita
Ostroda 1949

Nerger Stefania 1902-1937 Białystok 1949

Neumark Izidor 1885, 1911 niem. Białystok
niema w spisie

Nieczyworak Jan 1890, 1937 Grodno
niema w spisie

Nieciński Marnert 1867, 1895 niem. Suwałki
niema w spisie

Niecińska Maria Julia 1900-1930 niem. dr. Filipów
Lejny pow. Suwałki

Niefurkowski Mieczysław 1918-1948 Białystok
1949

Niemceytk Menasze 1896, 1924 unum. List Kowysz
niema w spisi

~~Aico~~

¹⁹³⁴
Niewińska Halina 1906, 1928 skóm. unum. Harosidel
1949 Zublewicz - Niewińska hakt. Biaty, 1949

Niewińska - Radziejowa Stanisława 1903-1930 ag. Broni/13
1949 Jiganczyk 220 unum. Kraków

Niewiński Adam 1900-1928 skóm. unum. Broni/13
[1949] Kraków

Niewiński Józef 1906, 1932 ag. Harosidel
Biaty, 1949

Nochumowski Lejba 1883, 1927 gin. pot. Baranowice
niema w spisi

^{1939 Ozarniany}
Nowowiec Józef 1891-1918 ag. Biaty, 1949

Nosarewski Wiktor 1904, 1934 ag. Kalisz
Warnawa Malinowoo [1949]

Wossanewski Stanisław 1874, 1900 salon. polski.
okazywa, paw. Ostrołęka
niema w spisie

1939 Wyszew

Nowicka Zofia 1908-1937 ag. Czapcow 1949

Kawicki Juliusz 1887-1916 kart. Samanow p. Brni
Hneciu 1949

Kowalkowski Edward 1900, 1930 ag. Kayszyn
niema w spisie

Kwogrodski Izrael 1906, 1935 Triatystall
niema w spisie

Obyszowska Irena 1911, 1936 Groduo
1949 Jadowa - 2-imie Opole

Obyszowski Stanisław 1904, 1928 uciem. Groduo
1949 gim. pat. Opole

Obuchowicz Eligian 1899, 1930 og. Krynki
og. Branyk w. C.P. 1949

Okoniski Gustaw 1899 - 1927 skom. mem. Białystok Podl. 1949
nie ma w spisie 1939

Olzowski Henryk 1901, 1929 mem. Koles
mem. p. p. Radom 1949

~~Olzowski Paweł 1901 - 1929 og. Ciechanowiec Białystok Podl.
1949~~

Olzowski Paweł 1901, 1929 mem. Ciechanowiec
porośnięty

Orlis Szejna 1887, 1915 mem. Gradec
nie ma w spisie

Osmo'lski Feliks 1874, 1901 og. Białystok-Podl.
nie ma w spisie

Ostanecki Ryszard Stanisław 1916 - 1945 ok. Ostrołęka 1949

Ożnian Bronisław 1903, 1931 ag. Białystok
niema w sprawie

Ożnian - Stanisła Rlandia 1884, 1917 Jan. Grodno
Ważać wój. Pławskie 1949

Ożder Łazarz 1909, 1937 Białystok
niema w sprawie.

Pacurka - Ziółkowska Julia 1905-1933 ag. Białystok
ul. 2^{ga} Przemysłowa i 2 linie, koniec 1949 Cytadela

Pardor Hirsz 1906, 1933 ag. Ciechanów
niema w sprawie

Paluski Morduch 1891 1924 Polna. Krynki
niema w sprawie

Pataśz Antoni 1898, 1927 Polna. Grodno
niema w sprawie

Pancerzynska Maria 1896, 1924 Grodno
wielka w spise

Pancerzynski Wacław 1896, 1924 ag. Grodno
wielka w spise

1913 1942
Paszkiewicz Wiktoria 1898-1930 ag. Tomia 1949

Pawłowski Stanisław 1902, 1929 ag. Chyrowice
ostrowski
Chyrowice maj. Warsz. 1949

Pertowski Władysław 1904 1935 ag. Czystop. W. d.
Zapoiów 1949

Pęski Ernest 1887, 1912 gin. Białystok
wielka w spise

Piątkowski Michał 1896, 1931 gin. Augustów
wielka w spise

Piatkowski Dawid 1889, 1915 Arch. univ. Tomia

niema w spisie

Zamiesz. paw. Kowno 1939

Piefkiewicz Franciszek 1899-1936 og. Zabudow 1949

obecni Kowno

Pilipenk Leon 1911-1937 chir. Bialystok Podlask 1949

London paw. Janow - 1939

Pines Borys 1896, 1930 ok. Bialystok

niema w spisie

Piorkow-Zdanowicz Jadwiga 1904, 1933 Grajwo

Bratystok 1949

Plesyński Krysstof 1908-1935 og. Borei / B.

niema w spisie 1949

Platek Adam 1893-1926 og. Borei / B.

niema w spisie

Piński Kazimierz 1901-1929 og. Borei / B.

Wtochy 1949

Pomeranc Jozef Felik 1890, 1917 univ. Indura

paw. Grodno

niema w spisie

Potajski Jozef 1900-1934 univ. Bialystok 1949

francuski poddany potajski

Pomeranc Henryk 1901, 1931 Stupnica

niema w spisie

~~Poznański~~

Porembski Tadeusz 1898-1925 og. Borei / B.

niemowym Troki 1939

Poznański Dydak 1896-1925 dz. Bialystok 1949

1939 wie figurejow spise

Poznański Marjan Franciszek 1907-1933 Bakt. Bratystok 1949

Prytuła - Prytułki Naum 1895, 1927 mian. Białystok
niema w spisie

Prokopenko Piotr 1907 - 1935 mian. par. Licuńskij ¹⁹⁴³
niema w spisie 1939

Prusinski Wilhel 1905 - 1940 chi. par. Łódź 29 1944

Prusianski Bukim 1911, 1934 Białystok
niema w spisie

Pryborowski Czesław 1903, 1929 mian. par. Krasny
Białystok (1949)

Psarski Józef 1868, 1896 mian. par. Ostrołęka
pozostaw

Puchaczewski Jarostaw 1909 - 1938 og. Narew Polsk. Podl.

Puszkiewicz Ryszard 1906, 1930 Gredno
niema w spisie

Rabinowicz Hana 1884, 1914 uem. Białystok
niema w spisie

Rafes Izak 1890, 1917 uem. Lachowice
paw. Baranowice
niema w spisie

Rajgrodzki Aleksander 1869, 1897 lar. Białystok
żmierz

Rakaw Abraham 1910-1935 og. Prow. / B.
niema w spisie

1878 1902

Rakowicki Tadeusz 1895, 1923 uem. Hajnowka
posmak

Rawicki Chajsiej 1909, 1934 og. Swiżtocz
paw. Małkowskie
niema w spisie

Redko Włodzimierz 1885-1909 uem. Prow. / B.
niema w spisie

Regierer Alexander 1887, 1925 g. Hajnówka
niema w spisie

Remien Hirsz 1905, 1913 w. Wotkowyst
niema w spisie

Rittler Edward 1897 - 1924 w. Sejny pow. Suwałki¹⁹⁴⁹

Roginski Władysław 1888, 1923 g. Baranowice
og. Ciechanow 1949
~~niema w spisie~~

Rogowski Marian 1903, 1931 Łowicz
niema w spisie

Rolecka Zofia 1905, 1933 Wrocław Łódź
1949

Rolecki Alexander 1905, 1933 og. Sokółka
niema w spisie

Le Rosset Aleksander 1897, 1928 waw. Baranowice
wienia w sprawie

Rosenblum Naum 1888-1916 waw. Prose a B.
wienia w sprawie

Rotberg Stanisław 1882, 1909 dir. Białystok
wienia w sprawie

Rozental Majster 1890, 1925 gin. waw. Suwałki
wienia w sprawie

Rozental Salomon 1870, 1895 dir. Białystok
wienia w sprawie

Roznatawski Aleksy 1883, 1911 Podbarzany
pow. Grodno
wienia w sprawie

Rozwadowski Henryk 1911-1934 Krynki pow. Solik
1911-1934
Judy no. Brzesko 1999

Rozkowski Henryk 1894, 1934, przyb. Chyrowicz
Pratylak 1949,

Rubinsztajn Józef 1891, 192604. Zakona
mi. Jaki'ka
niema w spisie

Rubinsztajn-Lewentow Józef 1867-1896 ps. Pratylak
niema w spisie

Rubinsztajn Izrael 1909, 1934 gin. d. ps. Baranowicz
niema w spisie

Rudziński Jan 1904, 1935 Sztabin ps. Augustów
Suchowola 1949

Rupp Jan 1883, 1912 em. Grodno
niema w spisie

Rutski Leonard 1893, 1917 em. Łańcut
niema w spisie

Ryder Karol 1884, 1914 sanit. Bratysława
Todi 1949

Rydziński Jan 1867, 1887 uczeń. Lwów.
Rymaszewski 1912-1939 em. Olecko 1949
Ryfel Eugeniusz 1896, 1928 prof. Białystok
1949 niema w spisie

Saska Stanisław Piotr 1909, 1936 pol. gin. Warszawa?
niema w spisie 1949

Sadowski Stanisław 1902, 1934 Chorona
chr., gin. Białystok 1949

Jagalski Andrzej 1870-1895 mem. Boreń/B.
nie ma w spisie

Jajet Jęsim 1911, 1936 Grodno
nie ma w spisie

Jajet Samuel 1871, 1896 mem. Grodno
nie ma w spisie

Jakowicz Rasińicz 1896, 1929 lat., gin.
Bacanowice

Jalamonowicz Stefan 1887, 1944 lat. Białystok
nie ma w spisie

JamajTawicz Jalamowicz Otton 1885-1910
og. Boreń/B.
nie ma w spisie

Sapocynski Josef 1890, 1916 mem. Grodus
wien w sporie

Jarnakier Dawid 1894-1927 chir. Przem/B.
wien w sporie

Jawenc Izrael 1904, 1930 gin. polski. Bratyslava
wien w sporie

Jawczyk Fiszol 1909, 1936 Baranowice
wien w sporie

Jawicki Jan 1877, 1906 mem. Grodus
wien w sporie

Jawicki Marian 1895-1923 mem. Przem/B.

Jeharer Markus 1897, 1933 og. exchirurg
w. Białystok
wien w sporie

Jehon Efraim ^{w 1939 brak} 1891-1924 pine ETR 1949

Segal Chana 1891. 1915 ok. Białystok
niema w spisie

Segal Mojżesz 1899 1929 niewn. Pruski/B.
niema w spisie

Sejmiński Szloma 1894, 1923 niewn. Grodno
niema w spisie

Serbej Mikołaj 1888, 1917 niewn. Matkonia p. Ostrołęka
niema w spisie

Sernicki Romuald 1909, 1934 Tłuszcz
niema w spisie

Sidoruk Stefan 1908, 1937 Wołkowysk
Turck (1949)

Tiedlecki Jakub 1893, 1924 dnie. Potkomy
niema w spisu

Tienkiewicz Bolestaw 1890, 1917 um. jaśnia.
gin. Łódź. 1949 ^{graf wojsk}

Tiedkowski Zygmunt 1906, 1930 przyb. Ciernie
Goreyuiu (1949)

Tilberman Henoch 1895, 1923 og. Milejczyca
pow. Bielsk. Podl.
Timonowicz Nadzieja 1911-1938 ^{niema w spisu}
otolaryng. Rzeszów 1949 ^{niema w spisu}

Titkiewicz Jan 1895-1927 chir. Boreń/B.
Treichauka Lubuska 1949

J Kaczewski Włodzimierz 1893, 1931 Żelazka
mu. WTKaupt

J Krabulinski Pawel 1894-1930 neon. Bpaci/B
Zaccin 1949

J Rwarzewski Aleksander 1915-1939 og. ETR 1949

J Kwirska Izabela 1893, 1915 elektryk. Baranowice
niema w spisie

J Kusinski Jozef 1888, 1911 dir. Baranowice
niema w spisie

Kucki Rubin 1906-1934 Baranowice

Jokienicki Stefan 1895-1924. mu. ^{niema w spisie} ¹⁹⁴⁹ ^{godzinia} ¹³
Jobel Chaim 1891, 1917 neon. / Grodno

Jochan Stanislaw Piotr 1909-1936 ^{niema w spisie} ^{mu. polski Biarytka 1949}
^{W 1939 r. nie figuruj}
Jmolcki Tamerlan (bez lat) Orla mu. Bialski

Jochanska Halina 1912-1940 og. Zaccin - Ostrotka

Jokaitowski Dawid Ber 1869, 1896 polski. Bratyslava
niema w spisie

Jokolski-Szapiro 1911, 1937   Żelwa p. Moskawysk
Galunum   niema w spisie

Tothub Jan 1888, 1916 dres. newn. Platysk
niem

Jelwiczynsk Fajwel 1912, 1935 - Kurinica
1939 niema w spisie   niema w spisie

Jemowka Maria 1892, 1930 dres. B. o. Fyotak
* Hanczak

Haropolski Naftal 1897, 1910 newn. Suwajki
niema w spisie

Harzycki Emanuel 1906, 1934 ag. Bieda Podl.
** Matk.   Godziszka (1949)

Hetkiewiczowa Radzija 1891-1925 pol. gin. Tokotka,
porozkacz

Hetkiewicz Tadeusz 1885, 1925 pol. gin. Tokotka
niema w spisie

Holz Alfons 1888, 1920 dir. Lubrona pow. Jędrzejka
1949 (wieloletni powiatowy 1916?) Jędrzejka
wieloletni powiatowy

1939 inżynier wrodzenia 1909 - Wilno

* Hasiński Kazimierz 1906-1936 dir. gin. Gajewo 1949

** Hasiński Witold 1910-1928 inż. Bratystok 1949
1939 Lida

Jdranc Feliks Bolesław 1893, 1923 inż. inż. Siedl
pow. Grodno
wieloletni powiatowy

Krejsko Władysław 1897, 1934 ag. Łapy w pow.
prowiat

Surowski Leon 1903, 1932 Ostrow Mazow.
powiat

Sylwestrowicz Zygmunt 1896, 1929 ag. Rosi
pow. Natoliński

1949 .. " 1904-1933 ag. Wylkrowo

Sypryński Jan 1909, 1933 inż. St. Ostrow, Ra
1949 Olsztyn

Lyrola darye 1904, 1929 numer. Białystok
niema w spisie

Saeki darye 1887, 1916 laryng. Białystok
niema w spisie

Sapiro Borys 1904, 1933 laryng. Baranowice
niema w spisie

Sapiro Chaim 1872, 1901 numer. Grodno
niema w spisie

Sapiro Dawid 1904, 1933 numer. Ciechanowice
pow Białek-Podl.
niema w spisie

Izaf Anatolijusz 1883, 1909 meau. Baranowice
wienia w spisie

Izajkowski Berta 1889, 1917 dwo. Bratysława
prowiant

Izajkowski Wacław Lucjan 1883 1913 admi. ub. sp. Bratysława
prowiant

Izerniewski Stanisław 1904, 1924 Chyrowa
wienia w spisie

Izmiot Henryk 1907, 1932 gin. pt. Bratysława
zwierc

Izemis Władysław Karol 1890-1924 meau. Żeludow
wilno 1939
pod. Bratysława

Izernicki Chaim 1885, 1923 skim. meau. Baranowice
wienia w spisie

Jęps Per 1894, 1923 Łączyn. Baranowice
niema w spisie

Izabela Maria 1814-1940 chr. Oleko 1949

Izerman Ludwik 1902, 1931 sy. Lwowski
niema w spisie

Jakman Eliasz 1899, 1928 pnc Wólka wysk
niema w spisie

Samorek-Wahl Pesel 1894, 1925 Białogóra
niema w spisie

Szmytowa Szynia 1911, 1935 sy. Jasio's Paliski
paw. Szchicyna
niema w spisie

Juarta Leonard 1876-1902 chr. Pnecio / B
niema w spisie

Szwejder Tazarz 1906, 1936 y. Kleszczę pow
Piłsk-Podl.
niema w spisie

Jędr Efraim 1891, 1920 niem. Augustów
niema w spisie

Szajer Romuald 1894, 1926 reutg. Psatyska P
zaginął

Szferenfeld Saesel 1907, 1937 Motozadi
pow. Baranowice
niema w spisie

Szulmajster Elias 1908, 1937 y. Lohiczy
niema w spisie

Jenatberg Hersz 1888, 1928 gin. Trzcianka pow. Bratysław
niema w spisie

Jenartbart - Karolysz chania 1898 - 1926 pow. gin. Bratysław

Szwarc Hersz 1897, 1928 mowa. Horodyszczyn pow.
Berehowskie
niema w spisie

Szylman Cypra 1888, 1916 gin. Bratysław
niema w spisie

Szylman Szym 1890, 1914 mowa. Bratysław
niema w spisie

Szymborstki Bohdan — Knyszyn 1949

Szyran Wsiewotod 1906 - 1931 wys. Lit. pow. Bratysław

Szyzkowski Jan 1899, 1931 og. Gradus
1949 Chodakowski H Sochaczyn

Scibor Eugeniusz 1881, 1911 niem. Augustów
niema w sprawie

Stepak Izak 1874, 1903 niem. gin. Baranowice
niema w sprawie

Jurjewski Kazimierz 1867, 1934^{og.} Swisłocz
1949 niema w sprawie pow. Grodno

Jwidorska-Szulkorska Elżbieta 1899 1925 pot. Ostroś^{dn.}
paszki

Jwidorski Józef 1874, 1925 niem. Ostroś klas.
paszki

Tarasink-Tarasiewicz Stefan 1893, 1919 niem.
Grodno
niema w sprawie

Tarasow Ludmiła 1905, 1931 niem. Łomża
1949 Maria Ludomiła Józefina dz. Stawatyce
pow. Włodawa

TeKielski Zbigniew 1907-1934 og. Brest'/B.
Piatrków 1940

Tenebaum Jonasz 1903-1932 niem. pot. Brest'/B.
niema w sprawie

Terajewska Waterian 1902, 1928 og. Choroboz
niema w spisie

Terlecki Jerzy 1910, 1935 og. Zakotka
niema w spisie

Terlecki Gustaw Walenty 1894, 1928 mem. Ostro
-czka.
niema w spisie

Tołoczko-Kowias Helena 1902, 1931 Baranowice
niema w spisie

Torczko Antoni 1908-1939 dir. Białystok /1949

Tomaszewski Bolesław 1882-1908 mem. Szczygocin Jan
niema w spisie

Tomaszewski Norbert Józef 1872, 1898 mem. Ostrotka
niema w spisie

Tomaszewicz Jadwiga 1896, 1925 og. Białystok
1949 Hofmannowa mem.

Tomaszewski Bolesław 1882, 1908 mern. Izonaczyn
m. Grajuro

Tonkaczewa-Godlewka Zenaída 1885, 1912 m. dars. Łomża
niema w spisie

Traczuk Eugeniusz 1893 - 1917 okir. Boreń/B
Lipno 1939

Traczynski Jan 1896, 1919 domcopat. Choros
niema w spisie

Trejwisz Eugeniusz 1896, 1925 eg. Białystok
ocalat, polakus. był w kuzstochim
inżynierom

Trochim Salsurain 1912 - 1936 eg. Łokotka 1949
niema w spisie 1939

Trusiewicz Alfred 1902, 1925 Trusieniki
niema w spisie

Truskowski Henryk 1894, 1925 niem. Grodno
niema w spisie

Trzaska Marian 1872, 1900 niem. Gucin pod Ostrołęką
1949 inny rok ukończenia studiów
1949 Trzaska Matej 1872 1899 niem. Gucin pod Ostrołęką

Trzpił Józef 1897, 1931 niem. Hejnsiona
pod Wielok-Podł.
niema w spisie

Tucewicz Józef 1861, 1891 uem. Białystok
nieca w sprawie

Turek Alojz 1908, 1934 Tykocin pow. Brz. Mał.
ocalat, wyemigracja

Tustanowski Eustachy 1897, 1926 uem. Grodno
nieca w sprawie

Tworkowski Jan 1885, 1911 gin. Bielsk. Podl.
potarzał

Wagner Bronisław 1896, 1926 Orzysz Maz.
1949 - 2 imię Paweł uem. Kowary w. Wrocławskie Szkat. Podl.

Wajnberg Markus 1877, 1908 gin. Białystok
nieca w sprawie

Wajnik Henryk 1900, 1929 ag. Białystok
niema w spisie

Wajsmian Leon 1871, 1895 ag. Suwałki
niema w spisie

Walcowski Jan 1890, 1918 skow. mu. Białystok
porozbił

Waszczuk Jan 1886, 1912 laryng. Grodno
niema w spisie

Wejnberg Aizyk 1894, 1925 rentg. Wotkowo
niema w spisie

Wejnberg August 1893, 1925 mem. Białystok
nie ma w spisie

Weisbreun Zachariasz 1878, 1907 reaty. Grodno
nie ma w spisie

Weissbraun Charles 1894-1924 og. Białystok/B
nie ma w spisie

Wejrock Tadeusz 1896, 1926 mem. Łomża
porozstał

Wencelik Stanisław 1916-1947 og. Białystok 1949

Werakso Wiktor 1884, 1911 skom. mem. Grodno
nie ma w spisie

Werkatorow Henoch 1897, 1924 mem. Białystok
nie ma w spisie

Wojtek Jężycki 1892, 1914 men. Baranowice
niema w spisie

Wojciech Władysław 1895, 1931 og. Baranowice
niema w spisie

Wojtek Andrzej 1888, 1913 men. Baranowice
sporn. Jężycki. Krenar 1949

Wieszniowski Włodzimierz 1882-1912 men.
niema w spisie choroba p. Brzozi

Wojtkinny Michał 1900, 1930 Ostrołęka
niema w spisie

Wilkowicz Tadeusz 1904, 1930 chir. Wojtkowice
1949 2: 3 imie: Macian Michal chir. gin. Pruszków

Wileński Jakub 1891, 1931 dieł. Praty
niema w spisie

Willart Wilhelm 1875, 1898 nema. Wot Raryse
niema w spisie

Winer Gregor 1897, 1923 nema. Grajuro
niema w spisie

Witkowski Józef 1911-1939 og. Smatki 1949

Witkiewicz Regina 1907, 1933 og. Niay Brod
paw. Thot Ra
Gdańsk - Wrozeser - 1949

Wostkowski Józef 1890, 1929 nema. ptois. Toloty
niema w spisie paw. Woz. chm.

Wojciechowski Stanisław 1902, 1931 Grodno
1949 sporn. mu. Warszawa

Wojtkiewiczówna Janina 1900-1936 Brest / B
1949 Wojtkiewicz Olzafyn / wojtkiewiczówna zgodna

Wolanski Antoni 1883, 1897 muon. Grodno
niema w spisie

Wolanski Walenty 1884, 1924 gin. Białystok
1949 nam. zabain. gin. pozarai

Wolski Feliks 1879-1904 ag. Brest / B.
Winnik Władysław muon. mu. Zachoni - 1949

Wojcik Razimien 1902, 1929 muon. Grodno
niema w spisie

Wotkowicz Władysław 1915-1940 ag. Sztabin p. Augustów

Woroszycki Gerszon 1890, 1915 pot. Grodno
niema w spisie

1939 Warszawa

Wojno Jan emigracja 1886-1929 muon. Hajnówka 1949

Wróblewski Henryk 1892, 1921 prof. Łódź
(1949) 1892-1918 nauk. 1920 muon. prof. Jedwabne

Wróblewski Szczermy 1891, 1920 muon. Białystok

Czyżewski Wróblewski Feliks 1891-1921 ag. Bytom

Wyrycki Tomasz 1879-1911 chirurg Brest/13
1949 Brestko

Wysocki Mirosław 1909, 1932 dir. Łódź
1949 2^{ic} imię Łódź

Zabicki Adam 1885, 1914 reedg. Białystok
1949-2^{ic} imię Antoni porabnik

Zadnorzeński Chaim 1893, 1923 muon.
Białystok
nie ma w spisie

Zajduńscy Hirsz 1889, 1922 — Skidel pow. Grodno
niema w spisie

Zalowski Jem 1908, 1938 Chorosze
niema w spisie

?
Zankiewicz Włodzisław 1889, 1927 niem. Biały Bór
1949 rok urodzenia 1899 — paszport

?
Zarembka Jan 1871, 1879 niem. Grodzień
Trok 1939 niema w spisie
Zasławski Józef 1896-1925 Poln. niem. Niemce
1908 Niemce
Zawadzki Mieczysław 1879, 1935 Ostrow
niema w spisie

Zawrocki Wojciech 1909, 1934 Biały Bór
Skaryszko Kaniema 1949

Zeligman Anna 1884, 1910 baktr. Brańsk
mięsa w spisie

Zeligson Zelman 1898 1927 pol. gina Brańsk/B.
mięsa w spisie

Zelmaus Mechana 1890, 1915 dr. Brańsk
mięsa w spisie

Zgirski Ludwik 1904-1930 ak. Brańsk/B.
1949 Kraków

Zwier Józef 1887-1907 baktr. Brańsk/B.

Zyblewski Józef 1901-1935 Brańsk/B.

Zyman Mojżesz 1870, 1897 weter. Brańsk/B.
mięsa w spisie

Zytkera Stein chojier 1903-1929 weter. Brańsk/B.

Zasnowski Władimir 1896-1925 weter. dr. Bera-
nowice

Zbikowski Władysław 1896, 1928 weter.
Lunaski.
mięsa w spisie

Zebrowski Piotr 1900, 1929 ag. Lunaski
1949 - Zięć Michał 1900-1930 weter. weter. porośnię

Zuk Antoni 1905-1932 skorn. weter. Brańsk/B.
1939 Zajezierze pow. Kozienice

Zurawski Eliasz 1897, 1926 prodom

nie ma w spisie

Zywiński Julian 1875 - 1903 neuw. Pneci / B.

nie ma w spisie

Roman 1890 1916

Zyziński Jan 1893, 1920 neuw. neuw. Stawiski

pod. Lom 29

nie ma w spisie

→ 1949 Wrocław

→ 1949 nie ma w spisie

→ nie ma w spisie

→ nie ma w spisie

Białystok, dn. 14. IX. 1955 r.
Droga Berko!

Bardzo Cię przepraszam, że tak długo
nie przekazywałam Ci spisu dawnych
lekarzy białostockich, nawiska klótych
przypomniatam przy udziale p. Włady-
stawa Olszynskiego.

Oto ten spis:

- 1) Dr. Gronowski, choroby wewnętrzne,
- 2) Dr. Praga - chirurg, lekarz wojskowy,
- 3) Dr. Cypurkowski - choroby wewnętrzne,
- 4) Dr. Huszczo Józef - okulista i lekarz chorób nosa,
gardła i uszu.
- 5) Dr. Pinos - okulista.
- 6) Dr. Sarczewicz - lekarz chorób wewnętrznych.
- 7) Dr. Rnapinicki - choroby wewnętrzne,
- 8) Dr. Siemaszko - choroby wewnętrzne, lekarz PPK.,
- 9) Dr. Ziółatkowski Alfred - lekarz chorób wewnętrznych,
zmarł w Wołkowysku w r. 1919-ym.

- 10) Dr. Wolf - lekarz chorób wewnętrznych,
jeden z najstarszych lekarzy m. Białegostoku,
zamiarował otok apteki Eisenstadta.
- 11) Dr. Sottokul, lekarz chorób dziecięcych, członek PPR.
- 12) Dr. Goyelewski, lekarz chorób nerwowych, z zamiarował przy ul. Warszawskiej, zamord. przez hitlerowców.
- 13) Dr. Kolowicz, chirurg.
- 14) Dr. Rubberg Stanisław - chirurg.
- 15) Dr. Brühl, lekarz chorób nerwowych.

Prócz tego może użyteczniejszymi danymi
mogłyby udzielić prof. Henryk Cłoscicki,
który pochodzi z Białegostoku, był synem
aptekarza i prof. historii na Uniw. Warszaw.
Informacji o dawnych lekarzach Białostoczym
można by również, pozyskiwać p. Wład. Olszyniecki,
poszukiwać w kalendarzu rosyjskim: f. t.:
"Тысячелетіи Уроженцевъ казенгара",
(gdzie Białystok należał do guberni
grodzieńskiej).

Zymczasem kończę ten list i śle Ci
serdeczne pozdrowienia.

Proszam, w tak nieciekłej wiadomości
podejść Ci o lekarach Białostockich.

Twoja Zosia Faust,

P. Dr. B. Szaykowska

Białystok

ul. Masowiecka 7.

II zjazd polskich historyków medycyny

Arch. Historii i Filozofii Medycyny T. III, 2. 2,

str. 302

Drugim wykładem z rzędu był wykład prof. A. Wrońska
pod tyt. "Zadania historii polskich nauk medycznych"
W dyskusji nad wypracowaniem wykładu dr. W. Janusz
nadszedł, że, podobnie wymienionych przez prelegenta naj-
ważniejszych nauk, zastępowanych zaprawa na szereg to-
ważniejszych dzieł sztuki położnych w Białymstoku,
co miało być znaczenie nie tylko dla historii medycyny,
ale również przyczyniło się do znaczącej ulepszenia do-
wiedzy i poglądy na wschodnich polach Rzeczy-
pospolitej. Szkoła ta, jak wiadomo, założona została w
r. 1811 i istniała aż do r. 1838. Na czele jej stał zastę-
pcy namiestnik Jakob Feliks Micheliś, który za
czasów polskich był w Białymstoku pierwszym asesorem
chirurgii Deputacji Lekarskiej, a za czasów rosyjskich zo-
stał mianowany członkiem Białostockiego Wydziału
Lekarskiego i dyrektorem szkoły położnych. Prośbą ogólnie
znanego podręcznika położnictwa Micheliś pozostawił
"Rozprawę historyczną o sztuce położniczej, jej wzroście i po-
trzebie wydoskonalenia onej", ogłoszoną drukiem w Wilnie
w r. 1811

W tym samym Tomie, zesz. I, str. 162 - omówienie

Jakoba Feliksa de Michelisa (w Białym Stoku) R. P. 1800,
146 stronie w 8-cu.

30 октября 1960 года.
г. Минск

Многоуважаемая доктор ШАЙКОВСКАЯ!

С большим удовлетворением получил Ваше письмо, которое польстило меня Вашим вниманием к моей статье о второй клинической больнице г. Минска. В то же время оно напомнило о восьмом конгрессе историков медицины Польши и постоянно расширяющихся научных контактах между медиками Белоруссии и Белостока. С большой пользой для себя использую любезно присланные Вами Ежегодники Белостокской медицинской академии.

При выполнении вышеуказанной статьи мной использованы, главным образом, первичные архивные материалы, хранящиеся в Ленинградском центральном историческом архиве, а так же опубликованные отчеты Минского губернатора, работы С.Н.Урванцова, Ф.К.Кодиса, Л.Я.Поляка, О.О.Федоровича, С.В.Балковца, И.И.Здановича и других авторов, которые были опубликованы в трудах общества Минских врачей, с"ездов врачей Минской губернии, "Минских врачебных известиях", "Белорусской медычнай думцы" и других источниках.

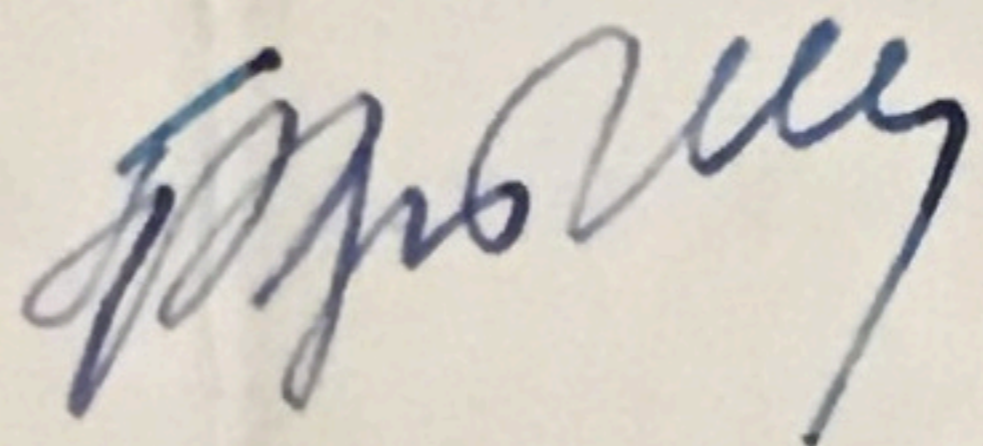
Мне приятно, что Вы собираете аналогичный материал о больнице в Заблудове. Под моим руководством выполняется работа по истории медицины Белоруссии в период Речи Посполитой. Автор ее — Валентин Петрович Грицкевич. Он располагает некоторыми данными о шпиталях Заблудова и всего Подляшья того периода. Если Вас будут интересовать источники, то я попрошу его оказать Вам любезность в этом.

В Варшаве я проявил интерес к Заблудову в связи с деятельностью белоруса Петра Мстиславца вместе с Григорием Ходкевичем по устройству типографии и издания в 1569 г. "Евангелья учительного". Меня интересовало, не сохранилось ли здание, где помещалась типография.

О терминологии кори на белорусском языке. В настоящее время она называется "адзёр". В источниках начала XIX века, которые в большей части написаны на польском языке или медицинскими чиновниками польского происхождения она называлась "odra" и "wodra". Это выявляется как в печатных, так и в архивных документах.

Искренний привет Вам. С наступающим праздником Великого Октября!

 Г.Р. КРЮЧОК

Многоуважаемая доктор Шайковская!

Мне было очень приятно получить Вашу посылку с книгами Белостокской медицинской академии. Особенный интерес для меня представил шестой том Вашего ежегодника, посвященный десяти-летию академии. Он познакомил меня с устройством и содержанием деятельности молодого учебного заведения, а иллюстрации - с его руководителями, работниками, их работой, оборудованием и другими сторонами жизни академии. Сердечное спасибо за внимание и дорогой подарок. Постараюсь не остаться в долгу.

Также спасибо за справочную выписку о Григории Ходкевиче.

Вашу просьбу об источниках по Заблудовской больнице я передал В.П. Грицкевичу. Он обещал выслать Вам интересующие Вас сведения. Сейчас он в командировке. По возвращении я поинтересуюсь вновь этим вопросом.

Что готовят нового польские историки медицины?

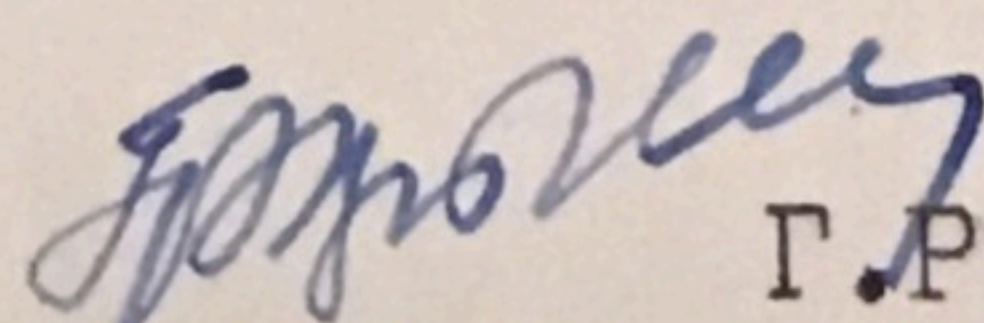
Когда будет у них очередной конгресс?

Имеется ли общество или филиал общества историков медицины в Белостоке? Если имеется, то желательно было бы установить между ним и нашим обществом связь.

И последняя просьба: не титулуйте, пожалуйста, меня профессором, я по-прежнему пребываю в звании доцента.

В канун наступающего 1961 года разрешите от всего сердца пожелать Вам счастья и доброго здоровья в Новом году.

С искренним уважением

Г. Р. КРЮЧОК.

БССР, г. Минск
21 декабря 1960 г.

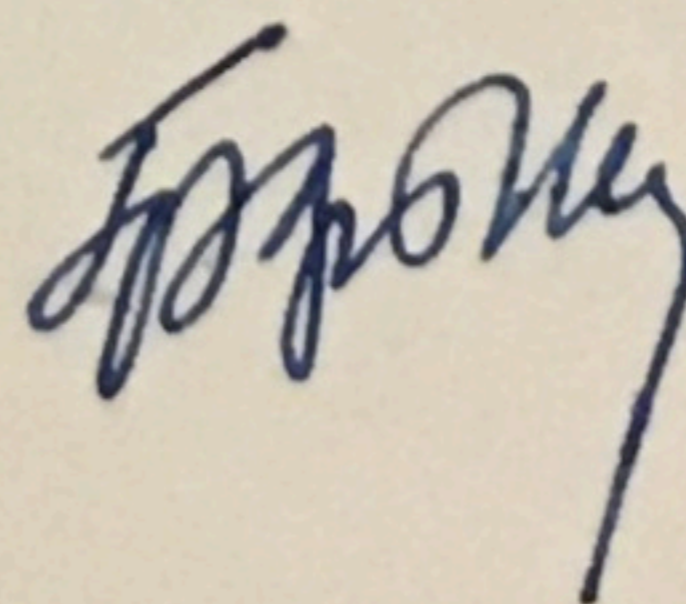
Многоуважаемая доктор ШАЙКОВСКАЯ!

Мне было очень приятно узнать, что сведения В.П.Грицкевича об источниках по истории больничного дела на Подляшье оказались для Вас полезными. Большое спасибо за повестку дня заседания польского историко-медицинского общества, которые Вы прислали мне с письмом.

С большим удовлетворением мы воспринимаем Ваше сообщение о предстоящем торжественном открытии филиала историко-медицинского общества в Белостоке. Большое спасибо за высокую честь, которую Вы имеете желание оказать, приглашая меня и В.П.Грицкевича на Ваше торжество. К сожалению, если это заседание будет до первого мая с.г., я воспользоваться Вашим любезным приглашением не смогу: сегодня уезжаю в Москву в научную командировку. Если же заседание будет позднее этого срока, то тогда заранее следует послать официальный вызов от Академии или Министерства Польши на имя Министерства здравоохранения БССР, оговорив порядок обеспечения на территории Польши. С удовольствием выступим с докладами на тематику, имеющую обоюдный интерес.

Искренний привет и наилучшие пожелания.

II февраля 1961 г.
г. Минск

 Г.Р.Крючок

Celem niniejszej pracy jest zgromadzenie możliwie największej ilości danych dotyczących życia, pracy zawodowej, naukowej i społecznej lekarzy, a właściwie pracowników służby zdrowia w ogóle / felczerów, pielęgniarek, lek. stomatologów, weterynarzy/ urodzonych bądź pracujących na terenie ziemi białostockiej od czasów najdawniejszych do 1950r.

Mamy nadzieję, że tego rodzaju praca wydobędzie bądź uchroni od zapomnienia wiele ofiarnych jednostek, a jednocześnie przyczyni się do postępu badań nad dziejami medycyny w Polsce.

"Słownik lekarzy ziemi białostockiej" bowiem, rozpoczęty z inicjatywy Głównej Biblioteki Lekarskiej, ma wejść jako część składowa słownika lekarzy polskich. Trudność określenia granic zasięgu ziemi białostockiej czy białostoczczyzny wynika z braku sprecyzowanego znaczenia geograficznego i historycznego tego terminu. Przyczyna tkwi z jednej strony

w późnym rozwoju Białegostoku - z drugiej w zmianach podziału tego obszaru uzależnionych od warunków historycznych. Dlatego postanowiliśmy brać narazie pod uwagę wszystkie miejscowości, które kiedykolwiek wchodziły w skład departamentu, obwodu czy województwa białostockiego.

X

Białystok jako miasto zaczyna się rozwijać od połowy XVIIIw. podczas gdy woj. podlaskie istniało już od połowy 1528r i obejmowało ziemie: drohicką, mielnicką i bielską. Stolicą województwa był Drohiczyn. Natomiast miejscowości takie jak Nurzec, Łomża, Wizna - stały na czele ziem wchodzących w skład wojew. warszawskiego.

W latach 1795 - 1807 Białystok jest stolicą Departamentu Białostockiego wchodzącego państwa pruskiego. Pokojem w Tylży departament zostaje podzielony na 2 części. Jedna z nich obejmująca pow. wigierski, mariampolski, kalwaryjski, bobrzański, surażski i łomżyński weszła w skład Księstwa Warszawskiego, drugą część pod nazwą Obwodu Białostockiego przyłączono do Rosji. Obwód Białostocki objął pow. bielski, drohicki, sokólski i białostocki. Od 1842r obwód białostocki przestał istnieć - wszedł w skład gubernii grodzieńskiej.

W latach 1918 - 1939 woj. białostockie posiadało następujące powiaty: augustowski, białostocki, bielski, grodzieński, łomżyński, ostrołęcki, ostrowski, sokólski, suwalski, szczuczyński,

Przy opracowywaniu słownika korzystamy z urzędowych spisów lekarzy, z opracowań bio-bibliograficznych np. z prac Kościńskiego, Bielińskiego itd, z akt archiwalnych placówek służby zdrowia i innych dostępnych nam źródeł.

Dążymy również do wciągnięcia szerokiego aktywu społecznego spośród pracowników służby zdrowia, bibliotekarzy i studentów, którzy bądź czynnym udziałem w poszukiwaniu nagrobków lekarzy na cmentarzach, bądź drogą rozmów ze starszymi członkami społeczeństwa dostarczają nam wielu cennych danych biograficznych.

-----
wołkowyski, wysoko-mazowiecki.

W Polsce Ludowej woj. białostockie składa się z powiatów: augustowskiego, białostockiego, bielskiego, ełckiego, gołdapskiego, grajewskiego, hajnowskiego, kolneńskiego, łomżyńskiego, monieckiego, oleckiego, siemiatyckiego, sokólskiego, suwalskiego, wysoko-mazowieckiego, zambrowskiego.

Archiwum Barbary Strajkowskiej

P r a c a n a u k o w a w b i b l i o t e k a c h
m e d y c z n y c h

Nim przystąpię do właściwego tematu, chciałam krótko omówić kilka zagadnień, które nasuwają się przy rozważaniu zadań w zakresie prac naukowych pracowników bibliotek lekarskich. Wypływa tu od razu nurtujące częste bibliotekarzy, a w bibliotece naszej żywo dyskutowane zagadnienie, czy i w jakim stopniu prace w bibliotekarsztwie są pracami naukowymi? Nie budzą zastrzeżeń prace monograficzne, historyczne, dotyczące księgoznawstwa w zakresie szerszym i specjalnym. Natomiast jeśli chodzi o bibliografię, tak chętnie reprezentowane w pracach bibliotek naukowych, tak niezbędne i pochłaniające wiele czasu i żmudnej pracy bibliotekarza, oraz znajomości przedmiotu i techniki bibliografowania, czynności te oraz ich rezultat zawsze budzą pewne zastrzeżenia, czy można je uznać za wysiłek naukowy pracownika, a jeśli tak, to może nie zawsze, ale kiedy?

Twórcą naukowego poglądu na te zagadnienia jest jak wiadomo Adam Łysakowski - teoretyk nauki o książce-bibliologii, w której wielką część wyznacza nauce bibliografii, Autor stwarza teorię naukową na temat bibliografii i bibliografowania na podstawie precyzyjnych dociekań metodologicznych - określa ściśle pojęcie jednostki bibliograficznej, metodykę, jaką wypracowała sobie nauka bibliografii, a wreszcie jej zadania naukowe, które według autora zmierzają przede wszystkim do teoretycznego poznania badanego odcinka rzeczywistości bibliologicznej, do wypowiedania o nim sądów prawdziwych. Dopiero w dalszej kolejności służą celom użyteczności społecznej. Tak więc bibliografia jako wyraz poznania świata książki zasługuje w pełni na miano nauki, a jej cele praktyczne są tylko wtórnym wynikiem pracy badacza-bibliografa. Postawione tak zagadnienie, mimo całej metodycznej wnikliwości nie wydaje się przekonujące i raczej do przyjęcia jest tu trzeźwe stanowisko Władysława Bienkowskiego, który w rozprawie:

"O pseudonauce bibliologii i o najpilniejszych zadaniach bibliografii" tak formułuje swoje zdanie w tej sprawie: "Odrywając się od wszystkich definicji i teorii na ten temat, stańmy na gruncie praktyki i odpowiedzmy: W praktyce jest bibliografia umiejętnością wykonywania spisów książek dla potrzeb różnych dziedzin nauki i życia społecznego." Bienkowski więc pozostawia bibliografii tylko funkcję pomocniczą, usługową w odniesieniu do innych nauk, a cel użyteczności stawia jako jej naczelne zadanie. Jeżeli natomiast przyjmując kryterium w ocenie naukowości bibliografii w odniesieniu wysiłku umysłowego pracownika-bibliografa, stopnia wymaganych od niego kwalifikacji zawodowych i specjalnych, to w schematycznym skrócie będzie to wyglądało następująco: Wymagania te wzrastają począwszy od wkładu pracy nad prostą bibliografią rejestracyjną, która podaje w układzie alfabetycznym lub działowym pozycje np. bieżących nabytków biblioteki, czy jak katalogi księgarskie - nowości wydawniczych ostatnich tygodni. Uszeregowanie materiału bibliograficznego w układzie działowym wymaga od bibliotekarza ogólnego wykształcenia i ogólnej orientacji w różnych gałęziach i dziedzinach ~~nauki~~ wiedzy. Układ przedmiotowy zwiększa wymagania do głębszej znajomości dziedziny wiedzy, którą bibliograf opracowuje - wzrastają więc jego walory naukowe. Największe wymagania w tym kierunku stawia pracownikowi bibliografia, która wymaga ścisłego ustalenia zakresu i selekcji materiału, oraz klasyfikacji i niejednokrotnie oceny naukowo-krytycznej w zaopatrywaniu każdej pozycji bibliograficznej w odpowiednie adnotacje. Bibliografia adnotowana zwykła i zalecająca może być wykonywana tylko przez zawodowych specjalistów w danej dziedzinie. Wkład naukowy pracowników w tym wypadku nie budzi wątpliwości, wymagana jest tu bowiem wiedza naukowa i zdolność poznawcza. W związku z tym wysuwa się zagadnienie specjalizacji kadr bibliotecznych w bibliotekach naukowych specjalnych, a w konkretnym przypadku - lekarskich. Jak wiadomo biblioteki te zatrudniają w większości pracowników z wykształceniem humanistycznym, choć wysoce kwalifikowanych w zakresie bibliotekarstwa

ogólnego. Powstaje pytanie, jak zaangażować ich do pracy w dziedzinie bibliotekarstwa ~~ogólnego~~ medycznego, które wymaga znajomości nauk lekarskich? Praktyka wykazuje, że bibliotekarze o wykształceniu humanistycznym po kilkuletniej pracy w bibliotece medycznej i stałym kontakcie z książką medyczną, poznają zagadnienia lekarskie i terminologię medyczną, nabierają wprawy w posługiwaniu się bibliografiami i indeksami medycznymi w służbie informacyjno-bibliograficznej, radzą sobie nawet w układzie przedmiotowym biuletynów - tu jednak częste w porozumieniu ze współpracownikiem lekarzem. Do samodzielnej pracy naukowej w bibliotekarstwie medycznym są mało przygotowani, ale w zespole, pod kierunkiem zatrudnionego w bibliotece lekarza i przy dobrej znajomości techniki pracy bibliograficznej, mogą na terenie medycznej biblioteki naukowej ^{i dokumentacyjnej} podejmować prace bibliograficzne i ~~biblioteczne~~ z dobrym rezultatem. Trudności nastroczą tylko w tym specjalnym zakresie prace magisterskie i kandydackie, gdyby ktoś z pracowników - humanistów chciał się takich prac podjąć na gruncie biblioteki naukowej medycznej. Mogłyby to być tylko prace z zagadnień bibliotekarstwa ogólnego lecz już nie specjalnego. Wątpliwości te, które nasunęły się w związku z zagadnieniem prac naukowych w bibliotekarstwie specjalnym, nie przeszkadzają wcale w podejmowaniu i planowaniu prac naukowych na terenie bibliotek lekarskich.

Przystąpię więc do właściwego tematu. Najprostszym działaniem po linii informacyjno-bibliograficznej jest wydawany miesięcznie / czasami z opóźnieniem / biuletyn najnowszych nabytków biblioteki w układzie alfabetycznym, i indeksem przedmiotowym. Biuletyny takie prowadzą prawie wszystkie biblioteki lekarskie, jednakże leżą one tylko ^ć na pograniczu prac naukowych biblioteki. Przy tym wspomnie tu może należy o pracach bibliograficznych aktualnych,

związanych tematyką z zagadnieniem prac naukowych Akademii. W tym celu przegląda się wszystkie przychodzące bieżące do biblioteki czasopisma zagraniczne na temat np. "starości", ^{który} był przez pewien czas ^{ogólnym} zagadnieniem naukowym Akademii Medycznej w Białymstoku. Tworzy się w ten sposób bieżącą kartotekę bibliograficzną, z której pracownicy nauki Akademii szeroko korzystają. Podobnie śledzi się w czasopiśmie polskich i zagranicznych literaturę ^{podane na Radzie Wydziału} na tematy, o których wiadomo, że opracowywane są przez profesorów naszej Akademii. Np. interesujący ^{wszystki} jednego z profesorów temat o krwi jest stale poddany uwadze pracowników biblioteki przy opracowywaniu nowych książek, czasopism i zapowiedzi wydawniczych. Te prace w bibliotece, podlegające służbie informacyjno-bibliograficznej, bardzo ważne w kontaktach z czytelnikiem, wymagają od bibliotekarza znajomości języków obcych oraz pewnych kwalifikacji specjalnych. W naszej bibliotece prace te wykonuje lekarz przy pomocy pracowników - niespecjalistów, którzy również po zapoznaniu się z zagadnieniem dobrze sobie radzą w tych czynnościach. Niektóre tematy lekarskie aktualne dla naszej Akademii lub też ogólne omawiane są na specjalnym szkoleniu, na które zaprasza się pracownika naukowego z danej dziedziny o przystępny wykład na określony temat. Np. o izotopach mówił nam asystent Zakładu Chemii Ogólnej. W ten sposób bibliotekarze - humaniści zapoznają się z tematami lekarskimi na tyle, że pozwala im to łatwiej orientować się w piśmiennictwie z danego zakresu.

Jedną z poważniejszych, podjętych na szerszą skalę prac jest opracowywanie przez naszą Bibliotekę Słownika ~~lekarzy~~ Lekarzy Ziemi Białostockiej. Pracę tę wykonuje się w oparciu o Główną Bibliotekę Lekarską, która opracowuje Słownik Lekarzy Polskich. Aby opracować w sposób możliwie pełny słownik biograficzny lekarzy ziemi białostockiej, sięga się nie tylko do piśmiennictwa, lecz również w tym celu zwiedza się wszystkie cmentarze w Białymstoku, aby z nagrobków odszukać ślady dawno zmarłych, może zapomnianych lekarzy. Tu przychodzą z pomocą również pracownicy służby zdrowia z terenu, którzy

krw. humorybilna.
uczyniły
Prac. asocia
Hefajmua - zabneficia
i r. p.

którzy w swoich rejonach odszukują na cmentarzach nagrobki zmarłych lekarzy. Niektóre z ciekawszych nagrobków zostają fotografowane i składane jako dokument do teczek biblioteki. Zasięga się również ustnych relacji od osób w starszym wieku, żyjących, które pamiętają życie lekarzy działających na terenie białostockizny. Życiorysy niektórych ciekawszych postaci np. Macieja Łowickiego, żyjącego w pocz. XIX w. lekarza - wybitnego działacza społecznego białostockizny, publikuje się w opracowaniu literackim w formie lokalnych audycji radiowych. W związku z tym można tu wspomnieć o publikacji życiorysów lekarzy polskich, których portrety wydawane przez Główną Bibliotekę Lekarską nadeszły do biblioteki i zostały przekazane zakładem Akademii. Aby zapoznać studentów z życiem tych wybitnych lekarzy i spopularyzować wiedzę o nich, podaje się ~~maxwizdome~~ do druku w "Medyku Białostockim" - piśmie studenckim Akademii Medycznej w Białymstoku - opracowane życiorysy, z których wyszły już dwa: Petrycego z Pilzna, i Andrzeja Sniadeckiego. Następny w przygotowaniu.

Jedną z prac samodzielnych, powstałych z własnej inicjatywy Biblioteki, jest opracowanie bibliograficzno-dokumentacyjne historii Polskiego Zrzeszenia Lekarzy, działającego od r. 1924 na terenie województwa Białostockiego. W kartotece w układzie alfabetycznym i przedmiotowym ułożone zostały karty bibliograficzne z umieszczonym nazwiskiem lekarza, tytułem referatu wygłoszonego na danym posiedzeniu Towarzystwa, oraz tytułem tematów demonstracji klinicznych z podaniem czasopisma i strony, z której zaczerpnięto wzmiankę bibliograficzną. Pracę tę projektuje się kontynuować bieżąco, a więc dokumentować referaty obecnych posiedzeń Towarzystwa. Biblioteka wyznaczyła sobie również zadanie prowadzenia bibliografii prac naukowych drukowanych i niedrukowanych pracowników naukowych Akademii Medycznej w Białymstoku. Opracowane zestawienia bibliograficzne projektuje się ogłaszać drukiem, na wzór podobnego wykazu "Działalności naukowej Akademii Medycznej w Krakowie." Podobnie jak tu tytuły prac zamieszczo-

nych podawać się będzie w jęz. angielskim i rosyjskim, a prace niedrukowane w formie streszczeń. W projektach biblioteki leży również nawiązanie kontaktu z redakcją Roczników Naukowych Akademii Medycznej w Białymstoku, w celu współpracy przy układaniu skerowidzów rocznych. Z prac bieżących Biblioteki należy wymienić opracowanie bibliograficzne historii Szpitala w Choroszczy, podjętą w związku z przypadającą w r. b. 25-leciem tego Szpitala. Materiały czerpie się ze sprawozdań, protokołów posiedzeń lekarskich i in..

Tak w ogólnych zarysach przedstawia się praca, którą może należy nazwać pracą naukową naszej biblioteki. Ścisły zasięg lokalny i terenowy tych prac nie wzbudza podejrzeń dublowania, ~~tych~~ ponieważ istnieje jedyna naukowa biblioteka lekarska Akademii Medycznej w Białymstoku, którą te tematy w zasięgu regionalnym interesują. Gdyby chodziło jednak o prace z zagadnień ogólnych, np. opracowanie monograficzne polskiej książki medycznej, czy rozwoju polskiego czasopiśmiennictwa lekarskiego, lub też opracowanie bibliografii na jakiś określony temat, wtedy w trosce o to, żeby pracy nie dublować, należałoby porozumieć się ze wszystkimi ośrodkami pracy naukowej bibliotek medycznych. W tym celu powinien powstać przy Głównej Bibliotece Lekarskiej - Ośrodek Bibliografii i Dokumentacji, któryby kierował pracami zespołowymi i indywidualnymi Bibliotek Lekarskich, oraz planował i ustalał tematy do podjęcia przez biblioteki i poszczególnych pracowników naukowych, którzy ~~przysze~~ niejednokrotnie przy chęciach i zdolnościach nie potrafią wybrać sobie samodzielnie tematu i czują się niepewnie i niezdecydowanie w braku autorytatywnego kierownictwa.

Dr med. BERTA SZAYKOWSKA - Dyrektor Biblioteki Głównej
Akademii Medycznej im. J. Marchlewskiego w Białymstoku /1953 - 1966/

Wspomnienie pośmiertne

Dnia 8 sierpnia 1980 r. zmarła w Białymstoku Dr med. Berta Szaykowska. Urodziła się 28.VIII.1889 r. w Białymstoku, gdzie ukończyła szkołę średnią. Medycynę studiowała w Instytucie Medycznym w Charkowie. W 1919 r., po powrocie do Polski, rozpoczęła pracę lekarza w Miejskim Szpitalu Zakaźnym w Białymstoku. Od 1924 r. do 1939 r. była kierownikiem Stacji nad Matką i Dzieckiem oraz szkolnym lekarzem w Zeńskim Gimnazjum im. Anny Jabłonowskiej w Białymstoku. W r. 1939 w czasie działań wojennych była lekarzem wojskowym. W latach okupacji pracowała w Ambulatorium Pediatrycznym. Po wyzwoleniu, jako pediatra, wróciła do ulubionego zajęcia z dziećmi i młodzieżą w Stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem.

Dr med. Berta Szaykowska objęła kierownictwo Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Białymstoku w roku 1953. Jej 13-letni okres pracy na tym stanowisku łączy się z nieustannym rozwojem Biblioteki. Wysoki poziom naukowy i dydaktyczny kierowanej przez dr Szaykowską placówki osiągnięty został dzięki inicjatywie Zmarłej, głębokim i wszechstronnym zrozumieniu przez nią potrzeb i zadań naukowo-usługowych biblioteki szkoły wyższej oraz dzięki ogromnemu wysiłkowi i zaangażowaniu w pracy. Z wykształcenia lekarz medycyny, objęła stanowisko dyrektora biblioteki bez przygotowania do zawodu bibliotekarza. Mimo to, w ciągu lat pracy potrafiła zgłębić w takim stopniu zagadnienia bibliotekoznawstwa, że rozwój tej Biblioteki poszedł w prawidłowym kierunku. Nieustanne pogłębianie własnych wiadomości oraz nacisk na podwyższanie kwalifikacji pracowników poprzez szkolenie wewnątrzbiblioteczne którego była inicjatorką, kursy, studia wyższe z zakresu bibliotekoznawstwa, nauczanie języków obcych, przyczyniło się do podniesienia poziomu

zawodowego i naukowego pracowników, stabilizacji wysokokwalifikowanej kadry, jaką dysponuje biblioteka obecnie. Życzliwy stosunek, przyjazna atmosfera, które potrafiła stworzyć dr Szaykowska sprzyjały rozwojowi pracy, rozbudzały zamiłowanie do zawodu bibliotekarza. Oprócz szkolenia wewnątrzbibliotecznego i innych wyżej wymienionych, dr Szaykowska popierała i rozszerzała formę szkolenia z zakresu bibliotekoznawstwa dla pracowników naukowych AMB oraz studentów. Kontakty z innymi bibliotekami w Polsce, czynny udział w zjazdach i konferencjach bibliotekarzy, organizowanie konferencji na terenie Biblioteki AM w Białymstoku, przyczyniały się również do podniesienia poziomu pracy. Główną troską dr B. Szaykowskiej była dbałość o księgozbiór i stałe jego rozszerzanie o wartościowe pozycje naukowe, zgodnie z potrzebami pracowników nauki AMB. W okresie kadencji dr Szaykowskiej księgozbiór Biblioteki osiągnął ponad 200.000 woluminów książek i czasopism łącznie. Na uwagę zasługuje również inicjatywa dr Szaykowskiej w prowadzeniu wymiany "Roczników Akademii Medycznej w Białymstoku" oraz innych wydawnictw z 147 placówkami polskimi i 350 zagranicznymi. Należy przy tym dodać, że wymiana obejmowała 59 krajów świata. Stałe zabiegi o prawidłową i szybką informację o nowych nabytkach czy to poprzez Biuletyn Biblioteki, czy też kontakty i rozmowy z kierownikami zakładów i klinik AMB - to jeszcze jedno z wielu działań dr B. Szaykowskiej jako dyrektora placówki, będącej na usługach Uczelni. Na podkreślenie zasługuje również troskliwy, życzliwy i pełen zrozumienia stosunek do młodzieży akademickiej, dbałość nie tylko o księgozbiór podręczników, lecz także o podnoszenie kultury umysłowej, między innymi poprzez organizowanie stałych wystaw książek - nie tylko lekarskich - oraz wystaw okolicznościowych.

Dużym osiągnięciem dr B. Szaykowskiej było nadanie kierunku pracy naukowej zespołowi pracowników Biblioteki, a mianowicie groma-

dzenie materiałów z zakresu historii medycyny na Białostocczyźnie. Dr Szaykowska nawiązywała kontakty z osobami, z których wspomnień i ustnych relacji uzupełniano fakty i materiały dotyczące wymienionych zagadnień. Wynikiem tych prac były publikacje: B. Szaykowska, W. Perelkadowska: Polskie Zrzeszenie Lekarzy woj. Białostockiego. Arch. Hist. Med. 1964 T. XXVII, Nr 4, Słownik Lekarzy Ziemi Białostockiej - praca zbiorowa (w rękopisie). Po odejściu na emeryturę, dr B. Szaykowska niemal do ostatnich dni swego Życia nie rozstawała się z Biblioteką i mimo podeszłego wieku, z właściwym sobie zaangażowaniem kontynuowała pracę, gromadząc dokumenty z historii medycyny.

Dzięki wieloletnim wysiłkom dr B. Szaykowskiej Bibliotekę Akademii Medycznej w Białymstoku uznano za jedną z najlepiej prowadzonych placówek resortu zdrowia w Polsce. Na trwałych podwalinach Biblioteka AMB rozwija swoją działalność w dalszym ciągu.

Wspomnienie o dr Szaykowskiej nie byłoby pełne, gdyby pominięto Jej działalność polityczną i społeczną. Brała żywy udział w życiu polityczno-społecznym nie tylko Uczelni ale i Regionu, pracując aktywnie jako członek PPS do roku 1945, a od roku 1948 - jako członek PZPR. Była członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Pediatrycznego, członkiem zwyczajnym Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, przewodniczącą Białostockiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny, przewodniczącą Towarzystwa Świadomego Macierzyństwa w Białymstoku, przewodniczącą Rady Zakładowej ZZPSŁ Zdr. w AMB, członkiem Wojewódzkiego Zarządu SFOS, Białostockiego Towarzystwa Naukowego, Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Za swą wieloletnią, zaangażowaną działalność była odznaczona: Orderem Sztandaru Pracy I i II Klasy, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, odznaką "Za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia", Złotą Odznaką "Zasłużony Białostocczyźnie" i wieloma innymi.

Podsumowując te wspomnienia, napewno w swej głębszej treści

" PANI DOKTOR "

8 sierpnia 1980 r., w wieku 91 lat, zmarła dr med. BERTA SZAYKOWSKA, de domo Sznajder.

✓ Któż w Białymstoku nie znał tej życzliwie do wszystkich uśmiechniętej Pani Doktor. Leczyła przecież 3 pokolenia białostockich dzieci.

Urodziła się w Białymstoku w rodzinie mieszczańskiej.

Po ukończeniu Żeńskiego Gimnazjum, studia przyrodnicze rozpoczęła w Warszawie. Później jednak przeniosła się do Charkowa, gdzie ukończyła Instytut Medyczny.

Po uzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918 r. powróciła do Białegostoku i od razu włączyła się w nurt organizacyjny służby zdrowia. W 1919 r. rozpoczyna pracę jako lekarz w Miejskim Szpitalu Zakamnym, społecznie zaś była jednym z organizatorów Oddziału Białostockiego Polskiego Towarzystwa Walki ze Zwyrrodnieniem Rasy, w ramach którego organizowano już wówczas bezpłatne leczenie chorych wenerycznie, przeprowadzano odczyty, wyświetlano filmy i przezrocza oraz utworzono poradnię przedślubną.

Dzięki kontaktom z Wydziałem Opieki Społecznej udostępniono pomoc lekarską dla najbiedniejszej ludności miasta. Zorganizowano t. zw. "Kroplę Mleka", gdzie dzięki energicznej działalności Pani Doktor kobiety posiadające niemowlęta, a nie mające pokarmu, otrzymywały specjalnie przygotowane mleko. W "Kropli Mleka" odbywały się również szczepienia przeciwko ospie i szkarlatynie.

"Kropla Mleka" przekształciła się po kilku latach w Stację Opieki nad Matką i Dzieckiem. Lekarzem i kierownikiem była dr Szaykowska.

✓ Na powstanie ^{tytułu} w Białymstoku Żeńskiego Gimnazjum im. Anny z Sapieżów Jabłonowskiej od 1919 r. Pani Doktor była lekarzem szkolnym.

W zorganizowanym przez ^{Nia} siebie gabinecie panowała zawsze życzliwa atmosfera troski o zdrowie fizyczne i psychiczne uczennic. Pod względem stanu higieny Gimnazjum Żeńskie mogło być wzorem dla wielu szkół. W starszych klasach wprowadzono lekcje higieny. Z inicjatywy dyrektora szkoły Justyny Dobek i Pani Doktor zostały zorganizowane śniadania w czasie dużej przerwy. Żadna z uczennic nie przynosiła kanapek do szkoły. Chodziło o to, by wszystkie uczennice, w higienicznych warunkach, jadły takie same śniadanie. A co to były za śniadania! /za 4 zł. miesięcznie/.

Z wybiciem dzwonka na dużą przerwę, uczennice szły do sal, a na stołach - za sprawą pań z Komitetu Rodzicielskiego - czekało gorące kakao, a na talerzyku 2 "pajdy" chleba z masłem i szynką lub polędwicą. W piątek 2 słodkie bułki lub kanapki z serem szwajcarskim albo jajkiem. W każdej klasie kilka uczennic biedniejszych otrzymywało śniadanie bezpłatnie.

Pani Doktor nie miała własnych dzieci, ale ileż młodzieży doświadczyło Jej troskliwej opieki moralnej, a często i materialnej. Troskliwą macierzyńską opieką otaczała swoich pasierbów i wychowanice.

W domu doktorowstwa Szaykowskich panowała atmosfera nietylko lekarska, ale prawdziwie kulturalna. Serdeczną przyjaciółką Pani Doktor była, zamieszkująca u Niej, Jadwiga Szumska /polonistka w Gimnazjum Anny Jabłonowskiej/, siostra Marii Dąbrowskiej.

Nietylko Maria Dąbrowska była częstym gościem, bywali również inni pisarze, którzy wygłaszali odczyty w Kole Miłośników Historii Literatury i Sztuki, istniejącym w Białymstoku od od 1931 r., którego Pani Doktor była aktywnym członkiem. A przyjeżdżali w tych latach do Białegostoku Kazimierz Wierzyński, Jan Parandowski

Emil Zegadłowicz, światowej sławy hellenista Tadeusz Zieliński i inni

W czasie działań wojennych w 1939 r. Pani Doktor była lekarzem wojskowym w szpitalu wojennym nr 303.

W latach okupacji Pani Doktor pracowała w Ambulatorium Pediatrycznym. Mimo szalejącego terroru hitlerowskiego, Pani Doktor czynnie współdziałała z Tajną Organizacją Nauczycielską /TON/. Tajna szkoła nie przerwała swej działalności w Białymstoku i powiatach.

W maju 1943 r. odbyła się pierwsza tajna matura abiturientek tajnego kompletu z Ostrowi Mazowieckiej w mieszkaniu doktorostwa Szaykowskich przy ul. Mazowieckiej 7.

Po wyzwoleniu, jako pediatra, Pani Doktor wróciła do ulubionego zajęcia z dziećmi i młodzieżą w Stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem.

W 1953 r. została powołana na dyrektora Biblioteki Naukowej Akademii Medycznej, którą kierowała z wielkim zapałem i dużym zainteresowaniem do 1966 r. Dzięki Jej pracy Biblioteka przemieniła się ze składu książek w placówkę naukową, udzielającą dużej pomocy pracownikom uczelni, a także młodzieży.

Nieustanne pogłębianie własnych wiadomości oraz nacisk na podwyższenie kwalifikacji pracowników poprzez szkolenie wewnątrzbiblioteczne, którego była inicjatorką, kursy, studia wyższe, nauczanie języków obcych, przyczyniło się do podniesienia poziomu zawodowego i naukowego pracowników Biblioteki AMB, oraz stabilizacji wysokokwalifikowanej kadry.

Dużym osiągnięciem Pani Doktor było nadanie kierunku pracy naukowej zespołowi pracowników Biblioteki, a mianowicie gromadzenie materiałów z zakresu historii medycyny na Białostocczyźnie.

Od 1966 r. Pani Doktor przeszła na emeryturę, ale prawie do końca życia, pracując w Akademii na 1/2 etatu zajmowała się nadal gromadzeniem tych materiałów.

Dr Szaykowska brała żywy udział w życiu społecznym i politycznym

Akademii Medycznej i Regionu, aktywnie pracując jako członek PZPR. Swoją życzliwością, doświadczeniem lekarskim i obywatelskim oraz dużym taktem w załatwianiu wielu, nieraz trudnych spraw, zjednywała sobie ogólną miłość i szacunek.

Była członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Pediatrycznego, członkiem zwyczajnym Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, przewodniczącą Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny-Oddział w Białymstoku, przewodniczącą Towarzystwa Planowania Rodziny, Przewodniczącą Rady Zakładowej ZZPSZ AMB, członkiem Wojewódzkiego Zarządu SFOS, członkiem Białostockiego Towarzystwa Naukowego oraz członkiem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Za swą działalność polityczną i społeczną była odznaczona Orderem Sztandaru Pracy I i II Klasy, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Odznaką "Za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia", Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Dziesięciolecia Polski Ludowej, Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego, Odznaką Honorową PCK III stopnia, Złotą Odznaką Związkową, Honorową i Srebrną Odznaką "Zasłużony Białostoczczyźnie, oraz Medalem Pamiątkowym "Za Szczególne Zasługi dla Uczelni"

Ujmujący i pogodny charakter, szczerą gotowość służenia każdemu radą i pomocą jednały Jej serca wszystkich, którzy się z Nią zetknęli i którzy długo będą Ją pamiętać.

Barbara Słobodzianek.